

OVERIGENS

De lichtjes van Kerstmis

We keken er al een tijd niet meer van op als in oktober de eerste kerstbomen in winkelatalages verschenen. Maar dit jaar werd de lichtjesparade ook in gewone burgerhuizen en appartementen opvallend vroeger dan gewoonlijk ingezet. We werden er door beleidsmakers zelfs toe aangemoedigd. Om het toch nog een beetje gezellig te maken in deze troosteloze tijden. Want zo hebben we ze ervaren, de voorbije maanden van de tweede golf. Er was meer toegestaan dan in de coronalente, maar het sneed dieper dan in maart en april. Toen dachten we dat we even op de tanden moesten bijten en dat het dan weer over zou gaan. Vandaag lijden we vooral onder onzekerheid en twijfel: hoelang zullen de beperkingen nog duren en hoe zal ons leven eruitzien in de postcoronatijd?

‘Een goede gezondheid, dat is toch het voornaamste’

Nog even en we wensen elkaar weer een goede gezondheid bij het begin van het nieuwe jaar. *Dat is toch het voornaamste*, wordt daar vaak in één adem aan toegevoegd. Als covid-19 ons echter iets geleerd heeft, dan is het wel dat gezondheid weliswaar héél belangrijk is, maar dat er meer nodig is dan alleen maar gezondheid. Het zijn inderdaad niet alleen de horeca-uitbaters en de zaakvoerders van niet-essentiële winkels die aan de klaagmuur staan. Ook burgers die economisch niet getroffen zijn door de genomen maatregelen, voelen zich ongemakkelijk en beginnen depressieve trekjes te vertonen. Naast een goede gezondheid zijn er dus nóg zaken die in de categorie van *het voornaamste* thuishoren. Sociale contacten bijvoorbeeld en een flinke dosis knuffelwarmte, maar voor velen ook de ontsnappingsroutes om de dagelijkse sleur even te kunnen vergeten: evenementen, reizen, party's, feestjes, funshoppen ... Met het verdwijnen van elke vorm van amusement en vertier werd het leven vaak ervaren als een saaie bedoening. Leven in het hier en nu kan blijkbaar een nachtmerrie zijn, ook voor wie kerngezond is.

Barsten in een onbegrensd welvaartsgeloof

Wat misschien nog het meest pijn heeft gedaan is dat er plots barsten zijn gekomen in het geloof dat er geen grenzen zijn aan onze welvaart, gestoeld op

technologische vooruitgang. Dat we daarmee de planeet in gevaar brengen en dat bij ons en wereldwijd velen van een menswaardig leven verstoken blijven, was niet direct onze eerste zorg. Tot het virus ons met de neus op de feiten drukte. De verleiding is dan groot om die feiten zelf in vraag te stellen.

In Frankrijk circuleert sinds kort de onlinedocumentaire *Hold-up*, waarin op een fantasierijke manier een verklaring wordt gezocht voor covid-19 en de diepgaande crisis die ermee gepaard gaat. Dat hier herhaaldelijk met de waarheid een loopje wordt genomen en er bij momenten ronduit leugens worden verteld heeft niet belet dat al enkele miljoenen Fransen de prent hebben bekeken. De gezonde twijfel die wetenschappers kenmerkt in hun benadering van het nieuwe virus, is bij een belangrijk deel van de bevolking omgeslagen in wantrouwen tegenover het gevestigde beleid. Het gevolg is dat complottheorieën en andere pseudowetenschappelijke stellingen vandaag hoogtij vieren. De groteske hardnekkigheid waarmee Trump in de VS na zijn verkiezingsnederlaag het licht van de zon is blijven ontkennen, heeft ook niet echt bijgedragen tot een rationeel en helder debat.

De ster van Bethlehem

Er zal dus meer nodig zijn dan een vaccin om opnieuw vreugde en vertrouwen te pompen in ons maatschappelijk bestel. De vroege kerstlichtjes waren een eerste schuchtere poging om het moreel op te krikken. Maar er zijn ook die andere, meestal minder zichtbare vlammetjes die op zoveel plaatsen menselijke warmte uitstralen. Het zijn de kleine daden van betrokkenheid en hulpvaardigheid die overal oplichten in deze barre tijden. Ze verwijzen naar de ster van Bethlehem die stilaan aan het firmament begint te fonkelen. De *Verlosser* die zo werd aangekondigd, heeft een boodschap van *vrede* gebracht. Niet echter om ons gerust te stellen en ons op onze lauweren te laten rusten. Want hij roept ook op tot *ommekeer* en hij heeft van *barmhartigheid* zijn leidmotief gemaakt. Voor wie op die uitnodiging ingaat, zal er altijd werk aan de winkel zijn, met of zonder vaccin.

Mogen de vele stille tekenen van barmhartigheid ook in 2021 onze houvast en onze hoop zijn.